

# Yleispihistävä lukio

JARI AALTO

**H**istorian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry täyttää pian 70 vuotta. Itsenäisyyden juhluvuoden teema "Yhdessä" sopisi mainiosti myös HYOL:n merkkipuoden iskulauseeksi. Vain yhdessä – porukalla – olemme pystyneet ja pystymme vastedeskin tekemään työtä historian ja yhteiskuntaopin puolesta.

Tähän työhön olemme saaneet tukea lukuisilta muilta kansalaisjärjestöiltä, viranomaistahoilta ja yrityksiltä. Historian ja yhteiskuntaopin ystävien ja vaalijoiden verkosto on laaja, ja se ulottuu myös akateemiseen maailmaan, politiikkaan ja mediaan. Historian ja yhteiskunnallisten ilmiöiden syvää ja monipuolista tuntemusta pidetään yleisesti vakaan ja demokraattisen yhteiskuntakehityksen tukijalkana. Tämän maan menestys on monella tapaa rakentunut koulutuksellisen tasa-arvon ja kansalaisten laaja-alaisen yleissivistyksen varaan.

Itsenäisyyden juhluvuoden huipentuessa laajat kansalaispiirit ovat syvästi huolissaan toisen asteen yleissivistävän koulutuksen tulevaisuudesta. Kriittisesti ajattelevien kansalaisten tuntema huoli kiteytyy koulutuspoliittisiin iskulauseisiin "uusi lukio", "uusi yleissivistys" tai vaikkapa "uusi pedagogiikka".

Keskusteltuani useiden uudistusten valmistelusta hyvin perillä olevien tutkijoiden, virkamiesten ja opetusalan järjestöjen edustajien kanssa näyttää siltä, että kaikkinaisen koulutuksen uudistamisen taustalla on lyhyen tähtäimen poliittisia tavoitteita, esimerkiksi valinnanvapauden lisääminen, säästäminen ja humanististen reaaliaineiden alasajo tarpeettomina. Eurooppalainen yleissivistys määriteltäisiin uudelleen poliittisessa ohjauksessa. Nämä tavoitteet pyritään saavuttamaan kiireesti ennen vaalikauden loppua. Tuloksena olisi yleispihistävä lukio, joka tuottaisi yksipuolista osaamista työmarkkinoiden monipuolisiin tarpeisiin. Jotta tavoite voisi toteutua, on kriittiset puheenvuorot tarkoituksenmukaista jättää huomiotta. Juhlapuheiden aktiiviset kansalaiset leimataan riidanhaluiksi alamaisiksi.

Juhlimme 100 vuotta täyttävän Suomen menes-



**"Tavoitteet pyritään saavuttamaan ennen vaalikauden loppua."**

tystarinaa, yhteistä kertomusta, jossa suomalaiset yksimielisinä päättivät rakentaa kansakunnan tulevaisuuden mm. tasa-arvon ja koulutuksen varaan. Jos emme pidä varaamme, tarina on toinen, kun seuraavan kerran osallistumme satavuotiskutsuille.

Kaikkien yleissivistystä ja koulutuksellista tasa-arvoa kunnioittavien kansalaisten toivo paremmasta huomisesta on mielestäni nyt rakennettava oman aktiivisuuden ja niiden verkostojen varaan, joita kullakin meistä on. HYOL:n hallitus tekee parhaansa, mutta tilanne on tällä kertaa paljon monimutkaisempi kuin taannoin. Koulutuksen kentälle sataa – joukossa hyviäkin – aloitteita, jotka päällisin puolin voivat näyttää suhteellisen vaarattomilta. Kuristusote tiukentuu vähitellen, kun mahdollisten päätösten yhteisvaikutus alkaa ohjata oppilaiden ja opiskelijoiden valintoja, sitten opetustarjontaa ja lopuksi tuntijakoakin.

Jos toimimme nyt, maamme asukit ovat tulevaisuudessakin kaikkialla tunnettuja osaamisestaan, laajasta yleissivistyksestään ja yhteiskunnallisesta osallistumisaktiivisuudestaan. ■

*Kirjoittaja on HYOL ry:n hallituksen puheenjohtaja.*